

11. A projekt nem szakmai jellegű összefoglalója.

A projekt során nagy termelésű tejelő tehenek jólléti állapotát tervezzük vizsgálni az állattartó telepeken előforduló technológiai elemekkel (pl. fejés, tartás, állatorvosi beavatkozások) kapcsolatban, nem invazív módszerek alkalmazásával. A vizsgálat a szívritmus mérésén és az egymást követő szívverések között eltelt időtartamok változékonyságának megállapításán alapul. A mérés lényege, hogy amennyiben ez a változékonyság kicsi, akkor arra következtethetünk, hogy az állatok stressz alatt állnak, ha a szívritmus változékonysága nagy, akkor nem beszélhetünk stresszről. A módszert hagyományos hormonanalitikai vizsgálatokkal is kiegészítjük (pl. nyál- és szőrminták vizsgálata). A különböző technológiával üzemelő fejési rendszerekben vizsgálva az eltérő környezet és technológia, illetve az egyes előforduló betegségek és beavatkozások állatjóllétre gyakorolt hatásait értékeljük. A projekt várható előnye, hogy pontosabb képet kapunk az állatokra ható stresszorokról, és a különböző technológiai elemeknek az állatok jóllétére gyakorolt hatásáról. A projekt során 200 Holstein-fríz szarvasmarhát kívánunk megvizsgálni. Az állatok mással nem helyettesíthetők, hiszen a projekt kifejezett célja a tejelő tehenek és környezetük kölcsönhatásának vizsgálata. Mivel a tervezett vizsgálatok nem invazívak, az állatoknak fájdalmat és szenvedést nem okoznak, így lehetőségünk van a lehető nagyobb, statisztikailag jobban értékelhető állatlétszám vizsgálatára.